

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งที่จะศึกษาการปฏิบัติงานฝ่ายปกครอง โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งผู้วิจัยขอเสนอวิธีดำเนินการวิจัยตามลำดับดังนี้

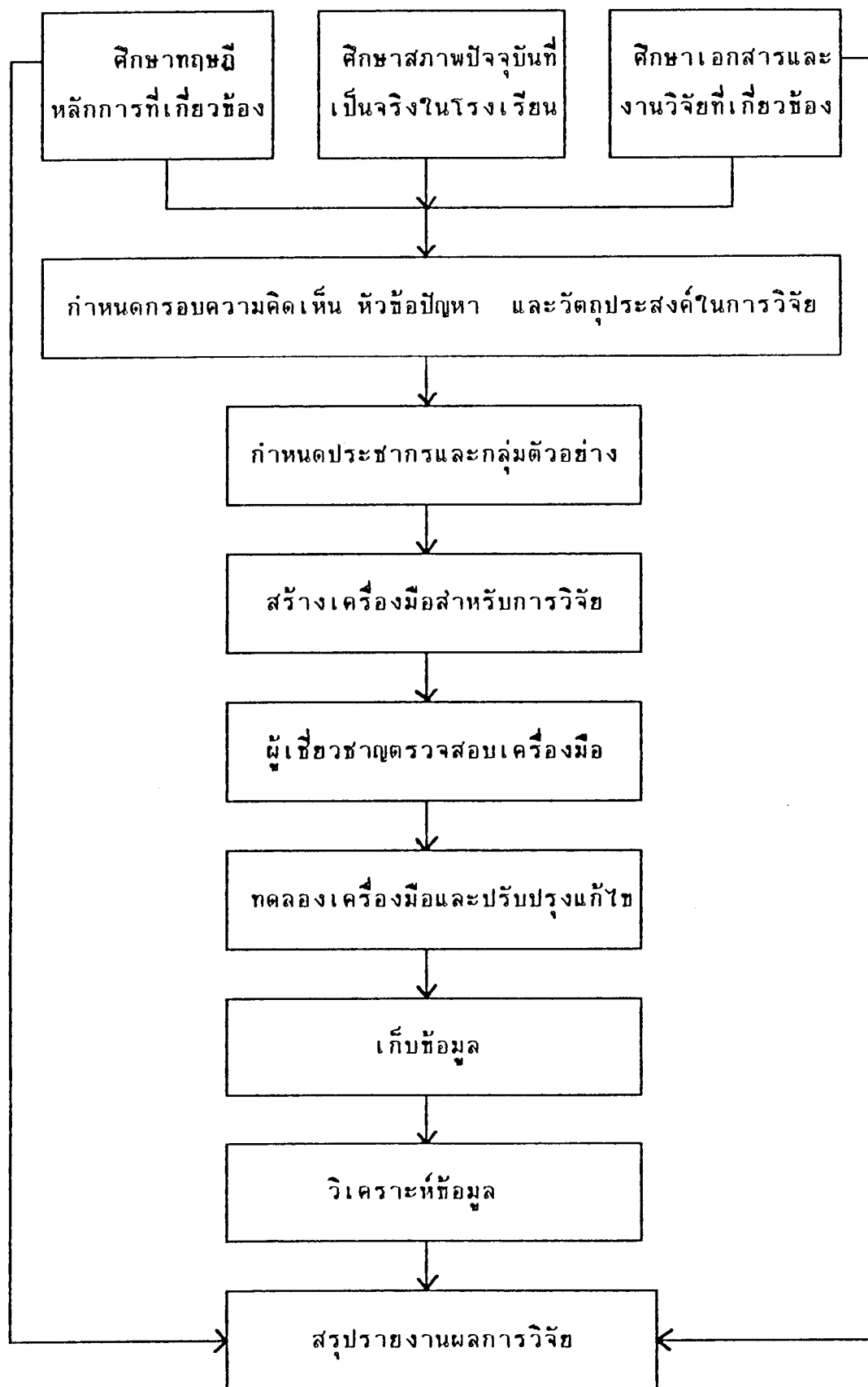
- 3.1 ลำดับขั้นตอนในการวิจัย
- 3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ลำดับขั้นตอนในการวิจัย

ในการศึกษาเรื่อง การปฏิบัติงานฝ่ายปกครองในโรงเรียนมัธยมศึกษา มีขั้นตอนในการทำวิจัยดังต่อไปนี้

- 1) ศึกษาทฤษฎี สภาพที่เป็นจริง สัมภาษณ์ผู้บริหาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2) กำหนดกรอบความคิด หัวข้อปัญหา และวัตถุประสงค์ในการวิจัย
- 3) กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 4) สร้างเครื่องมือสำหรับการวิจัย
- 5) เสนอผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ
- 6) ทดลองเครื่องมือ ปรับปรุงแก้ไข และเก็บข้อมูล
- 7) วิเคราะห์ข้อมูล
- 8) สรุปรายงานผลการวิจัย

ซึ่งสรุปขั้นตอนวิธีการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ได้ตั้งแผนภูมิที่ 4

แผนภูมิที่ 4 ขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.2.1 ประชากร

ประชากรที่ศึกษาในการวิจัยครั้งนี้ ได้ทำการศึกษาจากโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครราชสีมา ปีการศึกษา 2537 จำนวน 81 โรงเรียน ซึ่งแยกตามขนาดโรงเรียนได้ดังนี้

โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ	จำนวน	9	โรงเรียน
โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่	จำนวน	14	โรงเรียน
โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง	จำนวน	32	โรงเรียน
โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก	จำนวน	26	โรงเรียน
รวม		81	โรงเรียน

กลุ่มประชากรประกอบด้วย

1) ผู้บริหารโรงเรียนและครู-อาจารย์	3,983	คน
2) นักเรียน	88,605	คน
รวม	92,588	คน

รายละเอียดดังแสดงไว้ในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 จำนวนประชากรจำแนกตามขนาดโรงเรียนและกลุ่มบุคลากร

ที่	โรงเรียน	ผู้บริหารและครู-อาจารย์	นักเรียน
	ขนาดใหญ่พิเศษ		
1	ราชสีมาวิทยาลัย	231	3,630
2	สุรนารีวิทยา	212	3,761
3	บุญวัฒนา	173	3,331
4	บุญเหลือวิทยานุสรณ์	152	2,618
5	สุรธรรมพิทักษ์	159	3,008
6	ปากช่อง	135	2,864
7	สีคิ้ว"สวัสดีผดุงวิทยา"	115	2,668

ตารางที่ 2 จำนวนประชากรจำแนกตามขนาดโรงเรียนและกลุ่มบุคลากร (ต่อ)

ที่	โรงเรียน	ผู้บริหารและครู-อาจารย์	นักเรียน
8	พินายวิทยา	120	2,705
9	มัธยมด่านขุนทด	94	2,553
	ขนาดใหญ่		
1	โคตราชพิทยาคม	141	2,432
2	มหิศราธิปัตย์	100	1,654
3	ครบุรี	73	1,574
4	โชคชัยสามัคคี	107	2,447
5	ห้วยแถลงพิทยาคม	63	1,751
6	จักราชวิทยา	44	1,531
7	ชุมพวงศึกษา	76	2,012
8	ปักธงชัยประชานิรมิต	120	2,462
9	โนนไทยครูอุปถัมภ์	74	1,846
10	บัวใหญ่	76	1,604
11	เมืองคง	76	2,321
12	ประทาย	68	1,565
13	สูงเนิน	77	1,547
14	ทามสะแกแสง	55	1,570
	ขนาดกลาง		
1	สุนนารีวิทยา 2	44	1,164
2	โนนสมบูรณ์วิทยา	25	737
3	ด่านเกวียนวิทยา	40	787
4	หนองบุนนาคพิทยาคม	29	725

ตารางที่ 2 จำนวนประชากรจำแนกตามขนาดโรงเรียนและกลุ่มบุคลากร (ต่อ)

ที่	โรงเรียน	ผู้บริหารและครู-อาจารย์	นักเรียน
5	หนองบุนนากประสังค์วิทยา	24	750
6	หนองงูเห่ล้อมพิทยาคม	28	562
7	ท่าช้างราษฎร์บำรุง	56	1,210
8	ช่องแมวพิทยาคม	25	749
9	สำราญพิทยาคม	36	1,014
10	กระเบื้องนอกพิทยาคม	25	541
11	พญาเย็นวิทยา	50	788
12	สมเด็จพระธีรญาณมุนี	26	561
13	สะแกราชวิทยาลัย	40	1,163
14	ลำพระเพลิงพิทยาคม	35	1,066
15	โนนสูงศรีธานี	69	1,458
16	ศรีสุขวิทยา	28	642
17	ธารประสาธเพชรวิทยา	37	971
18	สระพระพิทยาคม	29	779
19	ห้วยลึกผดุงวิทยา	23	527
20	พิมายคำรงพิทยาคม	37	798
21	วัดประชาธิมิตร	31	791
22	เกล็ดลิ้นวิทยา	34	1,008
23	โพนทองวิทยา	44	1,153
24	บัวลาย	27	617
25	ปรางค์ทองวิทยา	29	611
26	วังไม้แดงพิทยาคม	19	548
27	ภูวิทยา	36	1,032
28	หนองกรดวัฒนา	27	614

ตารางที่ 2 จำนวนประชากรจำแนกตามขนาดโรงเรียนและกลุ่มบุคลากร (ต่อ)

ที่	โรงเรียน	ผู้บริหารและครู-อาจารย์	นักเรียน
29	กุดจิกวิทยา	37	739
30	ขามทะเลสอวิทยา	64	1,177
31	บ้านเหลื่อมพิทยาสรรพ์	28	724
32	เสิงสาง	45	1,153
	ขนาดเล็ก		
1	พุดซาพิทยาคม	10	355
2	มาบตะโกพิทยาคม	14	340
3	จระเข้หินสิ่งมีชีวิตวิทยา	21	405
4	บ้านใหญ่พิทยาคม	23	493
5	ดอนไพลพิทยาคม	14	297
6	หัวขแมลงพิทยาคม 2	2	182
7	หนองขามพิทยาคม	12	210
8	คลองเมืองพิทยาคม	13	336
9	ตลาดไทรพิทยาคม	3	222
10	กลางดงปทุมวิทยา	22	315
11	ปากช่อง 2	3	316
12	วังหมี่พิทยาคม	4	237
13	โตนดพิทยาคม	4	272
14	มะค่าวิทยา	21	409
15	ทัพวังพิทยาคม	10	127
16	คลองไผ่วิทยา	26	450
17	สีคิ้วหนองหญ้าขาว	11	312
18	หนองน้ำใสพิทยาคม	2	269

ตารางที่ 2 จำนวนประชากรจำแนกตามขนาดโรงเรียนและกลุ่มบุคลากร (ต่อ)

ที่	โรงเรียน	ผู้บริหารและครู-อาจารย์	นักเรียน
19	หนองหัวพิทยาสรรค์	20	411
20	บึงพะไล	20	406
21	แก่งสนามนางพิทยาคม	10	299
22	หันหัวทรายพิทยาคม	10	267
23	ปราสาทพิทยาคม	17	400
24	สำนักตะคร้อพิทยาคม	17	282
25	สองครพิทยาคม	3	212
26	วังรางพิทยาคม	3	168
รวม		3,983	88,605

3.2.2 กลุ่มตัวอย่างและการสุ่มตัวอย่าง

เลือกกลุ่มตัวอย่างในการศึกษานี้จากโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครราชสีมา โดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage Sampling) ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนจำแนกตามขนาด โดยใช้ตารางของ R.V. Krejcie และ D.W. Morgan จากโรงเรียนทั้งหมด 81 โรงเรียน เปิดตารางแล้วได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 66 โรงเรียน

ขั้นตอนที่ 2 เลือกโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จำนวน 66 โรงเรียน โดยจำแนกตามขนาดของโรงเรียน

ขั้นตอนที่ 3 เลือกกลุ่มตัวอย่างจากโรงเรียนในขั้นตอนที่ 2 คือ ผู้บริหาร ครู-อาจารย์ และนักเรียน จำนวน 66 โรงเรียน ประกอบด้วยกลุ่มตัวอย่างดังต่อไปนี้

1) ผู้บริหาร 284 คน ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 284 คน
 2) ครู-อาจารย์ 3,064 คน เปิดตารางได้กลุ่มตัวอย่าง 355 คน
 3) นักเรียน 72,536 คน เปิดตารางได้กลุ่มตัวอย่าง 382 คน
 กลุ่มตัวอย่างที่เป็นครู-อาจารย์และนักเรียนได้มาโดยมาโดยการ
 เปิดตารางของ R.V. Krejcie และ D.W. Morgan แล้วนำกลุ่มตัวอย่างไป
 เปรียบเทียบสัดส่วนเป็นรายโรงเรียน

รายละเอียดเกี่ยวกับกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนมัธยมศึกษา ผู้บริหาร
 โรงเรียน ครู-อาจารย์ และนักเรียน แสดงไว้ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามขนาดโรงเรียนและกลุ่มบุคลากร

ที่	ชื่อโรงเรียน	จำนวน โรงเรียน	ผู้บริหารและครู-อาจารย์	นักเรียน
	ขนาดใหญ่นิพิเศษ	7		
1	ราชสีมาวิทยาลัย		32	19
2	บุญวัฒนา		25	17
3	บุญเหลือวิทยานุสรณ์		23	14
4	ปากช่อง		21	15
5	สีกี้ว"สวัสดิ์ผดุงวิทยา"		18	14
6	พินายวิทยา		18	14
7	มัธยมด่านขุนทด		16	13
	ขนาดใหญ่	12		
1	โคราชพิทยาคม		21	13
2	มหิศราชินดี		17	9
3	ครบรี		14	8
4	โชคชัยสามัคคี		17	13

ตารางที่ 3 จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามขนาดโรงเรียนและกลุ่มบุคลากร
(ต่อ)

ที่	ชื่อโรงเรียน	จำนวน โรงเรียน	ผู้บริหารและครู-อาจารย์	นักเรียน
5	จักราชวิทยา	26	10	8
6	ชุมพวงศึกษา		14	10
7	ปักธงชัยประชานิรมิต		19	13
8	บัวใหญ่		13	8
9	เมืองคง		13	12
10	ประทาย		12	8
11	สูงเนิน		13	8
12	ขามสะแกแสง		10	8
ขนาดกลาง				
1	สุรนารีวิทยา 2		9	6
2	โนนสมบูรณ์วิทยา		7	4
3	ด่านเกวียนวิทยา		9	4
4	หนองบุญนาภพิทยาคม		8	4
5	หนองบุญนาภประสงค์ วิทยา		7	4
6	หนองงูเห่าพิทยาคม		8	3
7	ท่าช้างราษฎร์บำรุง		11	6
8	ส่าหรัยพิทยาคม		8	5
9	พญาเย็นวิทยา		10	4
10	สะแกราชวิทยาลัยศึกษา		9	6
11	ลำพระเพลิงพิทยาคม		8	6

ตารางที่ 3 จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามขนาดโรงเรียนและกลุ่มบุคลากร
(ต่อ)

ที่	ชื่อโรงเรียน	จำนวน โรงเรียน	ผู้บริหารและครู-อาจารย์	นักเรียน
12	โนนสูงศรีธานี		12	8
13	ธารประสาธเพชรวิทยา		9	5
14	สระพระพิทยาคม		8	4
15	ห้วยลึกผดุงวิทยา		7	3
16	พิมายคำรงพิทยาคม		9	4
17	วัดประชานิมิตร		8	4
18	เกล็ดลิ้นวิทยา		8	5
19	โพนทองวิทยา		9	6
20	บัวลาย		7	3
21	ปรางค์ทองวิทยา		8	3
22	ภูวิทยา		8	5
23	กุดจิกวิทยา		9	4
24	ขามทะเลสอวิทยา		12	6
25	บ้านเหลื่อมพิทยาสรรพ์		8	4
26	เสิงสาง		10	6
	ขนาดเล็ก	21		
1	พุดซาพิทยาคม		4	2
2	มาบตะโกพิทยาคม		4	2
3	จระเข้หินสังขมิญวิทยา		5	2
4	บ้านใหญ่พิทยาคม		5	3
5	ดอนไพลพิทยาคม		4	2

ตารางที่ 3 จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามขนาดโรงเรียนและกลุ่มบุคลากร
(ต่อ)

ที่	ชื่อโรงเรียน	จำนวน โรงเรียน	ผู้บริหารและครู-อาจารย์	นักเรียน
6	หนองขามพิทยาคม		4	1
7	คลองเมืองพิทยาคม		4	2
8	กลางดงปทุมวิทยา		5	2
9	วังหมี่พิทยาคม		2	1
10	โตนดพิทยาคม		2	1
11	มะค่าวิทยา		5	2
12	ทัพร้างพิทยาคม		4	1
13	คลองไผ่วิทยา		6	2
14	สีคิ้วหนองหญ้าขาว		4	2
15	หนองหว้าพิทยาสรรพ์		5	2
16	บึงพะไล		5	2
17	แก่งสนามนางพิทยาคม		4	2
18	หินหัวทรายพิทยาคม		4	1
19	ปราสาทพิทยาคม		5	2
20	สำนักตะคร้อพิทยาคม		5	1
21	วังรางพิทยาคม		1	1
รวม		66	639	382

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.3.1 โครงสร้างและลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง ซึ่งเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติงานและปัญหาในการปฏิบัติงานฝ่ายปกครอง โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครราชสีมา มี 3 ขั้นตอนดังนี้

ตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติงานฝ่ายปกครอง โรงเรียนมัธยมศึกษาในงาน 4 ด้าน คือ ด้านการวางแผนและการบริหารงาน ปกครองนักเรียน ด้านการส่งเสริมและพัฒนาวินัยคุณธรรม จริยธรรม ด้านการป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของนักเรียน ด้านการส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการปฏิบัติงานฝ่ายปกครอง โรงเรียนมัธยมศึกษาในงาน 4 ด้าน คือ ด้านการวางแผนและการบริหารงาน ปกครองนักเรียน ด้านการส่งเสริมและพัฒนาวินัย คุณธรรม จริยธรรม ด้านการป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของนักเรียน และด้านการส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน

3.3.2 วิธีสร้างเครื่องมือ

1) ศึกษาเอกสาร หลักการ ทฤษฎี การสัมภาษณ์ผู้บริหาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2) กำหนดขอบเขตของคำถามและร่างให้ครอบคลุมการปฏิบัติงานฝ่ายปกครองโรงเรียนมัธยมศึกษา แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษา

3) นำเครื่องมือที่สร้างขึ้นไปปรึกษาผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 ท่าน เพื่อหาความตรง (Validity) และข้อเสนอแนะแก้ไขปรับปรุงเครื่องมือ

4) นำเครื่องมือที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาความเที่ยง (Reliability) ของแบบสอบถาม ซึ่งในที่นี้ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลจากครู-อาจารย์ จำนวน 30 คน และ

นักเรียน จำนวน 30 คน ที่โรงเรียนชามแก่นนคร อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น นำผลการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อหาค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (r_{α}) ของ Cronbach (อ้างถึงใน ประยูร อารานาม, 2532) แบบสอบถามฉบับที่ 1 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของครู-อาจารย์เกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติงานและสภาพปัญหาการปฏิบัติงานทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการวางแผนและการบริหารงานปกครองนักเรียน ด้านการส่งเสริมและพัฒนาวินัยคุณธรรม จริยธรรม ด้านการป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของนักเรียน และด้านการส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน ได้ค่าความเที่ยง 0.95 และฉบับที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติงานและสภาพปัญหาทางฝ่ายปกครอง ได้ค่าความเที่ยง 0.92

5) นำเครื่องมือที่ได้จากการ Try out มาปรับปรุงแก้ไขแล้วนำไปจัดพิมพ์เครื่องมือฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปเก็บข้อมูลต่อไป

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับดังนี้

- 1) ส่งหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น ถึงผู้อำนวยการสามัญศึกษาจังหวัดนครราชสีมา เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล
- 2) ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างและเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเองภายในเวลาที่กำหนด
- 3) ได้ส่งแบบสอบถามไปทั้งหมด 1,021 ฉบับ ได้รับคืนเป็นฉบับสมบูรณ์จำนวน 823 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 80.61

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ได้คืนมาทั้งหมด นำมาทำการวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC⁺

- 1) ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม เพื่อคัดเลือกเอาเฉพาะแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ จัดเป็นหมวดหมู่ตามลักษณะตัวแปร แล้วหาค่าเฉลี่ยร้อยละ

2) คำนวณหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และหาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของสภาพการปฏิบัติงานฝ่ายปกครองโรงเรียนมัธยมศึกษา ปัญหาในการปฏิบัติงานฝ่ายปกครองโรงเรียนมัธยมศึกษาเป็นรายด้าน และคำนวณรวมทั้งฉบับ

3) ส่วนข้อเสนอแนะแนวทางในการปฏิบัติงาน และการพัฒนางานฝ่ายปกครองโรงเรียนมัธยมศึกษา ได้จัดหมวดหมู่และเรียงลำดับความสำคัญ

3.5.1 เกณฑ์การให้คะแนน

แบบประเมินมาตราส่วนประมาณค่า ได้กำหนดค่าน้ำหนักคะแนนดังนี้

มากที่สุด	ให้ค่าคะแนน	4
มาก	ให้ค่าคะแนน	3
น้อย	ให้ค่าคะแนน	2
น้อยที่สุด	ให้ค่าคะแนน	1

3.5.2 การแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การแปลความหมายของข้อมูล พิจารณาจากระดับคะแนนเฉลี่ย ($\bar{x}$) ตามเกณฑ์กำหนดจุดกึ่งกลาง (Midpoint) ของช่วงระดับคะแนน (Class Interval) ดังนี้

3.51 - 4.00	หมายความว่า	มากที่สุด
2.51 - 3.50	หมายความว่า	มาก
1.51 - 2.50	หมายความว่า	น้อย
1.00 - 1.50	หมายความว่า	น้อยที่สุด

3.5.3 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

- 1) การหาค่าร้อยละ
- 2) การหาค่าเฉลี่ยเลขคณิต ($\bar{x}$)
- 3) การหาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
- 4) ค่า F-test